АСОЦІАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК УКРАЇНИ

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Харків 2019

Результати моніторингу юридичної клініки Харківського національного університету внутрішніх справ / авт. кол.; узагальнення проф. А.Галая. – Київ: Асоціація юридичних клінік України, 2019.– 28 с.

Дати моніторингу: 23-25.10.2019р.

Моніторингова група (авторський колектив):

- **Андрій Галай**, доктор юридичних наук, професор, голова Асоціації юридичних клінік України
- **Катерина Дацко**, декан юридичного факультету, керівниця Юридичної клініки Криворізького економічного інституту ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана»
- **Ольга Осінська**, експертка Директорату з прав людини, доступу до правосуддя та правової обізнаності Мін'юсту
- **Ніна Решетар**, асистентка проектів у сфері верховенства права та прав людини Координатора проектів ОБСЄ в Україні

Моніторинговий інструмент: Інструмент оцінювання стандартної якості діяльності юридичних клінік України.

Моніторинг проведено за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЮРИДИЧНУ КЛІНІКУ

Юридична клініка Харківського національного університету внутрішніх справ була створена в 2012 році, хоча на неформальних засадах спорадично діяла з 2006 року. Сьогодні вона працює на базі факультету № 6 (з підготовки студентів) університету. Учасник Асоціації юридичних клінік України.

Юридична клініка ХНУВС є неспеціалізованою, оскільки свою роботу вона проводить в різних галузях права. Формами надання правової допомоги є усні консультації та підготовка письмових консультацій, складання заяв, звернень, запитів, позовних заяв, скарг, клопотань тощо. Юридична клініка проводить і заходи правової просвіти.

Консультантами юридичної клініки є студенти та курсанти різних факультетів університету. Сьогодні вона налічує одного координатора, який забезпечує функціонал викладача-куратора та 28 студентів-консультантів.

В діяльності юридичної клініки ХНУВС поступово вибудовується співпраця з громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування.

АНКЕТА ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

Юридична клініка
Харківського національного університету внутрішніх справ

Рік заснування юридичної клініки	2006	
Організаційно-правова форма юридичної клініки	інший підрозділ ЗВО без штату	
Контактні дані юридичної клініки: 1) адреса (у т.ч. адреса приймальні) 2) телефон 3) електронна пошта 4) сайт ЮК або сторінки ЮК на сайті ЗВО, у соцмережах 5) відповідальна особа (ПІБ, посада)	1. м.Харків, проспект Льва Ландау, 27, 61080 2. 057-7398-800 3. Klinika.hnuvs@gmail.com 4. – 5. Вакулович Елла Валентинівна	
Кількість залучених викладачів (в т.ч. практиків) та студентів	1. Викладачів-кураторів	1
	2. Студентів	28
Показники роботи юридичної клініки у 2018 році	1. Надання правової допомоги:	
	а) надання інформації чи контактів щодо правової допомоги	18
	б) юридичне консультування	90
	в) підготовка правових несудових документів	3
	г) підготовка процесуально-правових документів	6
	д) представництво інтересів в судах та інших органах	-
	2. Правова просвіта :	
	а) публічні виступи (лекції, презентації, зустрічі тощо)	4
	б) інтерактивні заняття (практичне право / street law)	2
	в) медіа правова просвіта (інфо у ЗМІ, фільми тощо)	3
Галузі надання правової допомоги	широке коло галузей, за виключенням таких: кримінальне право та кримінальний процес	
Ведення обліку консультацій	паперовий архів; електронний архів	
Викладання спецкурсу юридичної клінічної освіти	заняття поза навчальним планом	
Як співвідноситься робота в юридичній клініці з практикою студентів	зараховується як практика	

МОНІТОРИНГ ЗА НАПРЯМАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

І. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ

1. Функціонування юридичної клініки в якості структурного підрозділу ВНЗ

Юридична клініка Харківського національного університету внутрішніх справ (далі ХНУВС), працює з 2006 року як інституція, що діє на громадських засадах. Положення про юридичну клініку було продемонстроване команді моніторів, проте даних про його будь-яке офіційне затвердження немає.

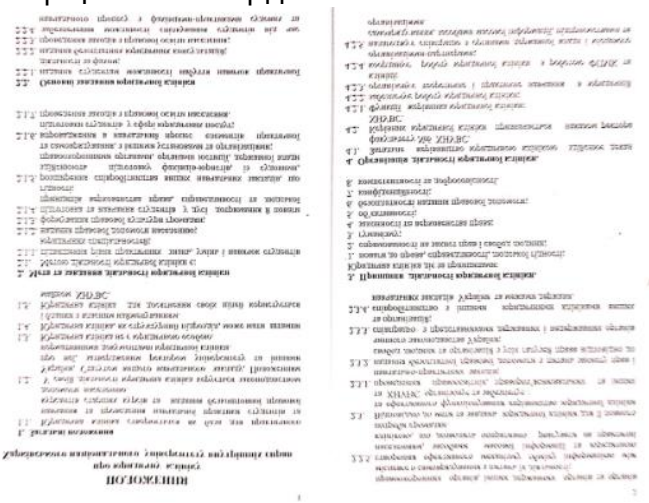

Фото положення про юридичну клініку

Відповідальним за керування юридичною клінікою є декан факультету №6, а безпосередню координацію нею здійснює доцент кафедри цивільного права та процесу. Проте у функціональних обов'язках, положенні про факультет та кафедру зазначення про юридичну клініку немає. Безпосередній координатор юридичної клініки виконує цю роботу незалежно від повноцінного навантаження на кафедрі.

В той же час поза розумним сумнівом юридична клініка діє системно, про що свідчить стале забезпечене приміщення, два досліджених обговорення на Вченій раді університету з питання діяльності юридичної клініки.

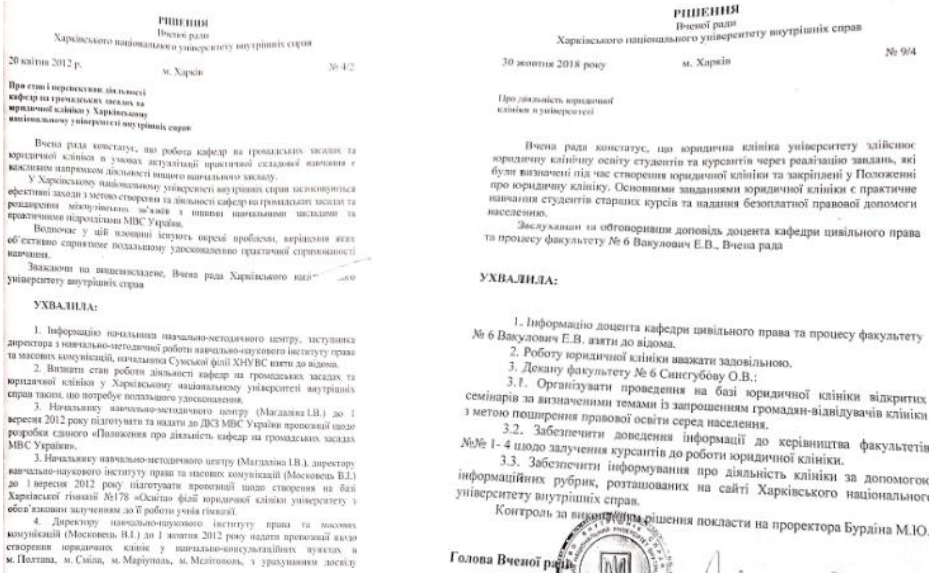

РІШЕННЯ
Вченої ради
Харківського національного університету внутрішніх справ

20 квітня 2012 р. м. Харків № 4/2

Про стан і перспективи діяльності кафедр на громадських засадах та юридичної клініки у Харківському національному університеті внутрішніх справ

Вчена рада констатує, що робота кафедр на громадських засадах та юридичної клініки в умовах актуалізації практичної складової навчання є важливим напрямком діяльності вищого навчального закладу.

У Харківському національному університеті внутрішніх справ запроваджуються ефективні заходи з метою створення та діяльності кафедр на громадських засадах та розширення міжвузівських зв'язків з вищими навчальними закладами та практичними підрозділами МВС України.

Водночас у цій площині існують окремі проблеми, вирішення яких об'єктивно сприятиме подальшому удосконаленню практичної спрямованості навчання.

Заслухавши та обговоривши доповідь, Вчена рада Харківського національного університету внутрішніх справ

УХВАЛИЛА:

1. Інформацію начальника навчально-методичного центру, заступника директора з навчально-методичної роботи навчально-наукового інституту права та масових комунікацій, начальника Сумської філії ХНУВС взяти до відома.
2. Визнати стан роботи діяльності кафедр на громадських засадах та юридичної клініки у Харківському національному університеті внутрішніх справ таким, що потребує пильного удосконалення.
3. Начальнику навчально-методичного центру (Магдаліна І.В.) до 1 вересня 2012 року підготувати та надати до ДКЗ МВС України пропозиції щодо розробки єдиного «Положення про діяльність кафедр на громадських засадах МВС України».
3. Начальнику навчально-методичного центру (Магдаліна І.В.), директору навчально-наукового інституту права та масових комунікацій (Московець В.І.) до 1 вересня 2012 року підготувати пропозиції щодо створення на базі Харківської гімназії №178 «Освіта» філії юридичної клініки університету з обов'язковим залученням до її роботи учнів гімназії.
4. Директору навчально-наукового інституту права та масових комунікацій (Московець В.І.) до 1 жовтня 2012 року надати пропозиції щодо створення юридичних клінік у навчально-консультаційних пунктах в м. Полтава, м. Суми, м. Маріуполь, м. Мелітополь, з урахуванням досвіду

РІШЕННЯ
Вченої ради
Харківського національного університету внутрішніх справ

30 жовтня 2018 року м. Харків № 9/4

Про діяльність юридичної клініки в університеті

Вчена рада констатує, що юридична клініка університету здійснює юридичну клінічну освіту студентів та курсантів через реалізацію завдань, які були визначені під час створення юридичної клініки та закріплені у Положенні про юридичну клініку. Основними завданнями юридичної клініки є практичне навчання студентів старших курсів та надання безоплатної правової допомоги населенню.

Заслухавши та обговоривши доповідь доцента кафедри цивільного права та процесу факультету № 6 Вакулович Е.В., Вчена рада

УХВАЛИЛА:

1. Інформацію доцента кафедри цивільного права та процесу факультету № 6 Вакулович Е.В. взяти до відома.
2. Роботу юридичної клініки вважати задовільною.
3. Деканові факультету № 6 Синєгубову О.В.:
3.1. Організувати проведення на базі юридичної клініки відкритих семінарів за визначеними темами із запрошенням громадян-відвідувачів клініки з метою поширення правової освіти серед населення.
3.2. Забезпечити доведення інформації до керівництва факультетів №№ 1- 4 щодо залучення курсантів до роботи юридичної клініки.
3.3. Забезпечити інформування про діяльність клініки за допомогою інформаційних рубрик, розташованих на сайті Харківського національного університету внутрішніх справ.
Контроль за виконанням рішення покласти на проректора Бурдіна М.Ю.

Голова Вченої ради

Фото протоколів Вченої ради з обговоренням діяльності юридичної клініки

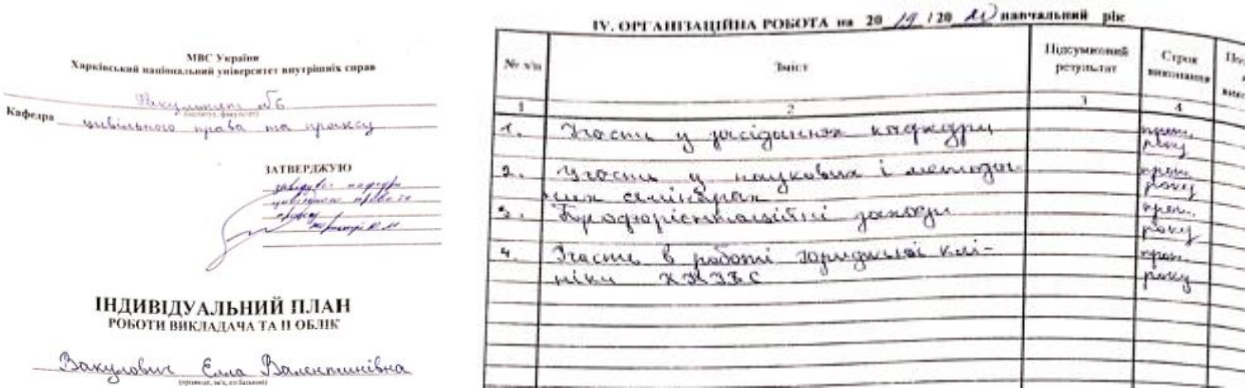

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра цивільного права та праксу

ЗАТВЕРДЖУЮ

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ТА ІІ ОБЛІК

Закулович Елла Валентинівна

IV. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА на 20 19 / 20 20 навчальний рік

№ п/п	Зміст	Підсумковий результат	Строк виконання
1	2	3	4
1.	Участь у засіданнях кафедри		прот. року
2.	Участь у наукових і методичних семінарах		прот. року
3.	Профорієнтаційні заходи		прот. року
4.	Участь в роботі юридичної клініки ХНУВС		прот. року

Фото індивідуального плану

Питання установлення структурного підрозділу піднімалося в університеті в 2017 та 2019 роках, проте не вирішилося.

Зараховано 0 бал з 3 можливих

Рекомендації:

Розглянути питання про можливість утворення юридичної клініки як структурного підрозділу як це передбачає законодавство про освіту. Просимо звернути увагу, що у такому статусі сьогодні існує близько 40% юридичних клінік.

Як проміжний варіант можливо чітко визначити систему обов'язків із забезпечення діяльності юридичної клініки серед працівників, які виконують такі функції, працюючи на інших посадах. Наприклад, в Національній академії внутрішніх справ визначена група наукових співробітників має функціональні завдання з керування юридичними клініками, чи іншого їх супроводження.

2. Штатний розпис юридичної клініки

Юридична клініка не має окремо визначених штатних одиниць.

Зараховано 0 бал з 3 можливих

Рекомендація: розглянути можливість внесення змін до штатного розпису факультету та доповнити його посадами для укомплектування штату юридичної клініки таким чином, щоб забезпечити її стале та ефективне функціонування. Оптимальним є такий штат юридичної клініки, укомплектований посадами: 1) керівника; 2) координатора / заступника керівника); 3) методиста / адміністратора / лаборанта юридичної клініки.

Альтернативно, можна чіткіше визначити обсяг зайнятості співробітників у роботі юридичної клініки, конкретизувати та розподілити обов'язки між різними працівниками таким чином, щоб у сукупності ці обов'язки забезпечували функціонали названих посад. Також, особи, залучені до роботи юрклініки повинні володіти зрозумілою інформацію про фінансове стимулювання за виконання таких обов'язків.

3. Залучення до роботи в юридичній клініці викладачів-кураторів та компетенція залучених осіб

3.1. Викладачі-куратори

Єдиний викладач-куратор є координатором юридичної клініки. Оскільки журнал консультацій як документ не ведеться, можливостями побачити роботу з перевірки юридичної клініки є електронне листування зі студентами.

Також в юридичній клініці наявний графік надання студентами консультацій у місцевій приймальні народного депутата (там вказані дати прийомів, даних клієнтів та змісту питань клієнтів). Такий прийом проводиться в приміщенні, наданому депутатом. Хоча відміток про перевірку справ викладачем-куратором у цьому документі немає, було з'ясовано, що прийом проводять студенти під наглядом викладача-куратора (координатора).

За сукупністю цих ознак команда моніторингу вважає, що справи студентів отримують верифікацію одним викладачем-куратором.

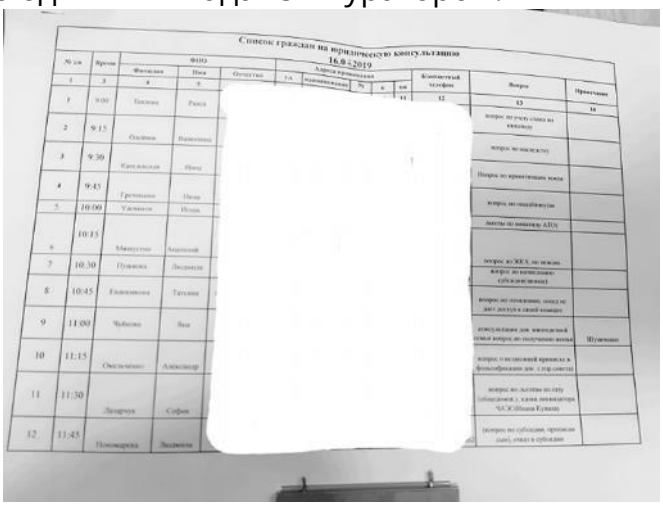

Фото графіку надання консультацій у депутатській приймальні

Зараховано 1 бали з 2 можливих

3.2. Юристи-практики

Моніторинговій команді не вдалося побачити залучення юристів-практиків до роботи в юридичній клініці. Декан факультету, офіційний керівник ЮК ХНУВС є адвокатом, побачити записи про участь у вирішенні справ не вдалося. За словами координаторки юридичної клініки, одна із юридичних фірм міста, один із адвокатів якої є викладачем університету, отримує періодично справи для про-боно активностей у фірмі. Проте приєднатись до юридичної клініки і вирішувати ці справи як її викладач-куратор зі студентами не погоджується.

Бали не зараховано

Рекомендація: залучати практикуючих юристів до роботи юридичної клініки за рахунок налагодження співпраці з внутрішніми або зовнішніми експертами. Такими юристами-практиками можуть бути адвокати, юрисконсульти, співробітники органів юстиції, поліції та інших правоохоронних органів, юристи правозахисних організацій тощо. Дані про їхню роботу в юрклініці можуть відображатися у документації з консультування (бланках наданих консультацій, журналі консультацій тощо).

3.3. Штатний персонал та викладачі-куратори спеціалізуються на тематиці діяльності юридичних клінік:

3.3.1. Підвищення кваліфікації за тематикою діяльності юридичної клініки

Координатор юридичної клініки регулярно бере участь у заходах підвищення кваліфікації.

Сертифікати про підвищення кваліфікації

Зараховано 1 бал з 3 можливих

3.3.2. Публікації працівників юридичної клініки за клінічною тематикою

Було досліджено наукові публікації координатора юридичної клініки. Деякі з них, напр. "Способи забезпечення договору позики" (тези, 2018), "Обов'язки орендаря при передачі майна в оренду транспортних засобів" (тези 2017) були оцінені як такі, що піднімають тематику правозахисту.

Зараховано 1 бал з 3 можливих

Рекомендація: моніторингова група відмічає активність координатора юридичної клініки у підвищенні кваліфікації та власної наукової компетентності. Відсутність інших балів за цими критеріями – прогнозована ілюстрація вірності приказки "один у полі не воїн". Ще раз рекомендуємо визначити прийнятну для вишу модель посильної кооперації у забезпеченні діяльності юридичної клініки.

Також відмічаємо, що сьогодні кілька разів на рік проходять спеціалізовані наукові заходи за тематикою діяльності юридичних клінік. Лише у цьому семестрі такі були у Миколаєві та у Хмельницькому. Запрошуємо долучатись до них і публікувати власні напрацювання та дослідження на цю тематику.

4. Матеріально-технічне забезпечення юридичної клініки

4.1. Робочий простір

На час моніторингу юридична клініка забезпечена одним приміщенням, яке використовується для прийому громадян та навчальних заходів юридичної клініки. Приміщення юридичної клініки розташоване у навчальному корпусі 1/5 (пр. Л. Ландау, 27, м. Харків). Приміщення налічує місце координатора юридичної клініки, 3 робочі місця для проведення консультацій, та додаткові місця для студентів-консультантів та інших осіб долучених до юридичної клініки.

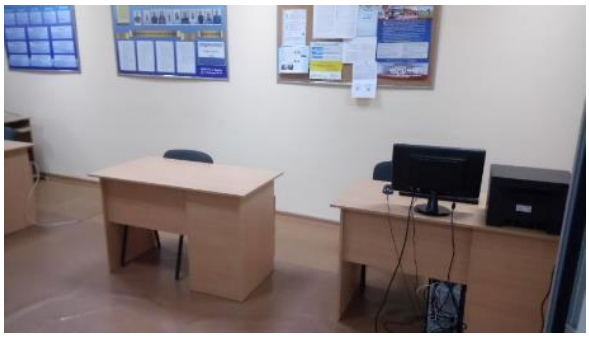

Фото функціональних робочих блоків у приміщенні

Зараховано 3 бали з 3 можливих

4.2. Умови приміщення для навчального процесу

Юридична клініка, для проведення навчання студентів-консультантів використовує власне приміщення, яке дозволяє організувати навчальний процес близько десяти студентів-консультантів.

Фото приміщення Юридичної клініки Харківського національного Університету внутрішніх справ наведено у п.4.1.

Зараховано 1 бал

Рекомендація: забезпечити приміщення юридичної клініки додатковим обладнанням, таке як фліпчарт та мультимедійне обладнання, для підвищення наочності та ефективності проведення навчальних занять студентів-консультантів,.

4.3. Приміщення юридичної клініки з позиції забезпечення конфіденційності здійснення прийому клієнтів з метою надання безоплатної правової допомоги

Приміщення юридичної клініки дозволяє забезпечити конфіденційність прийому в процесі надання безоплатної правової допомоги. Шляхом наявності достатньої відстані між столами для прийому клієнтів, в приміщенні можна одночасно проводити 2 консультації.

Зараховано 1 бал

4.4.1. Забезпеченість комп’ютерною та іншою технікою, яка дозволяє працювати з мережею Інтернет або правовими базами даних

Юридична клініка забезпечена двома комп’ютерами. Використання техніки для потреб юридичної клініки підтверджено оглядом внутрішнього вмісту тек, зокрема електронних матеріалів справ, розроблених занять тощо.

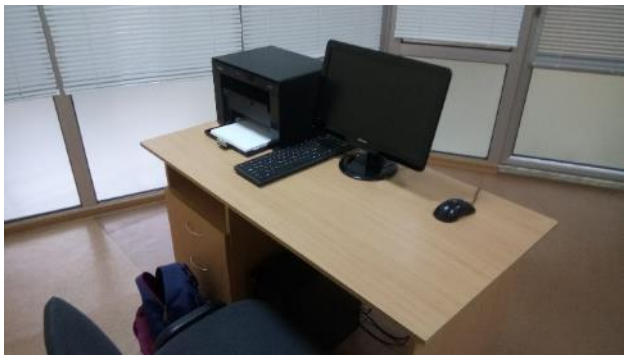

Обладнання робочого місця студента-консультанта

Фото обладнання на функціональному блоці координатора юридичної клініки

Зараховано 1 бал

Рекомендуємо забезпечити автономне зберігання документації юридичної клініки, оскільки за отриманою інформацією комп'ютер юридичної клініки час від часу передається для інших цілей університету. Це ставить під загрозу збереження бази даних юридичної клініки, так само як і персональних даних з її справ.

4.4.2. Доступ до мережі Інтернет та правових баз даних

Два комп’ютери у основному приміщенні Юридичної клініки підключені стаціонарно до мережі Інтернет. Додатково забезпечені стаціонарним доступом до мережі Інтернет 2 робочі місця. Це дозволяє працювати з мережею Інтеренет та відкритими правовими базами даних, наприклад: http://zakon.rada.gov.ua/laws, не лише на стаціонарних комп'ютерах Юридичної клініки, але і підключити власні (наприклад ноутбук). Wi-Fi доступ якісно не функціонує. За вимогами даного індикатору бал зараховується за умови працюючої мережі доступу до Інтернету (або правової бази даних не старше 3-х місяців) на не менш як 3 технічні пристрої. Враховуючи додаткові місця з доступом до мережі Інтернет, бал за цим індикатором може бути зарахований.

Зараховано 1 бал

4.4.3. Пристрої для копіювання та друку.

Юридична клініка забезпечена одним мультифункціональними пристроєм для друку та копіювання тексту, що зафіксовано на фото в пункті 4.1.

Зараховано 2 бали з 2 можливих

4.5. Забезпечення потреб юридичної клініки у витратних матеріалах

З пояснень координатора юридичної клініки та фактичної наявності необхідних витратних матеріалів у юридичній клініці, відзначаємо, що факультет забезпечує юридичну клініку витратними матеріалами для її роботи.

Зараховано 1 бал

4.6. Бонусний показник. Доступність та зручність для людей, зокрема - з малою мобільністю

Приміщення для прийому громадян Юридичної клініки Харківського національного університету внутрішніх справ знаходиться в одному із внутрішніх корпусів у кампусі університету, доступ до якого обмежений вимогами контрольно-пропускного режиму. В команди моніторів не склалося впевненості у відпрацюванні ефективного доступу клієнтів до юридичної клініки. Також, шлях до юридичної клініки по навчальному корпусу налічує пороги та сходи, відповідно, для осіб, які пересуваються на візках або з візками – потрапляння до приміщення юридичної клініки може становити певні труднощі. Як пояснила керівниця юридичної клініки, доступ маломобільних груп до отримання правової допомоги від юридичної клініки забезпечується під час проведення виїзних консультацій у спеціально обладнаних приміщеннях, наприклад Центрі адміністративних послуг м. Харкова. Однак, висвітлення таких консультацій на інформаційних ресурсах юридичної клініки відсутнє.

Рекомендації:

1. Відпрацювати алгоритми доступу клієнтів до юридичної клініки з врахуванням пропускного режиму.

2. Проводити систематичне висвітлення процесу проведення виїзних консультацій Юридичною клінікою у місцях, які мають обладнаний вхід до приміщення відповідно до вимог ДБН В.2.2-17:2006 "Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

5. Інформаційне забезпечення юридичної клініки

5.1.1. Внутрішні таблички.

Біля входу до приміщення, де здійснюється прийом клієнтів ЮК, розміщена постійна інформативна вивіска про юридичну клініку. Проте її призначення на вивісці не зазначено.

Фото вивіски на вході до юридичної клініки ХНУВС

Бал не зараховано

Рекомендація: розмістити на вході інформацію про значення та діяльність юридичної клініки

5.1.2. Додаткові вказівники напрямку до юридичної клініки

Перед входом до приміщення (біля 1 КПП) знаходиться постійна інформаційна вивіска «Юридична клініка», де здійснюється прийом клієнтів ЮК, розміщена інформативна постійна вивіска. Інших вказівників, вивісок та банерів немає.

Фото вивіски юридичної клініки на вході до ХНУВС

Зараховано 1 бал з 2 можливих

Рекомендація: розмістити додаткові, захищені від псування, вказівники напрямку (стенди, банери) до юридичної клініки ззовні, наприклад, на проспекті Гагаріна або проспекті Льва Ландау з вказівкою, де саме розташована юридична клініка та, враховуючи «закритість» закладу, те, як можна потрапити до юридичної клініки (наприклад, через попередній дзвінок за номер телефону тощо). На них варто вказувати призначення юридичної клініки та принаймні корпус розміщення.

5.2. Оприлюднення на зовнішніх ресурсах.

Інформація про юрклініку не знайдена на інших зовнішніх ресурсах, ніж на сайті Асоціації юридичних клінік України.

Бал не зараховано

Рекомендація: створити власну сторінку юридичної клініки на сайті ХНУВС, а також у соцмережі; поширювати інформаційні матеріали серед більшої кількості дійсних та потенційних стейкхолдерів: у приміщеннях місцевих органів виконавчої влади та ОМС (соц.захисту, пенсійного фонду, відділів юстиції, центрах БПД тощо); серед партнерських правозахисних та інших громадських організацій тощо. Також можна розміщати інформацію на безкоштовних місцевих інформаційних ресурсах в т.ч. у соц.мережах, а також харківських місцевих газетах, напр. «Харьковские известия», «Вечерній Харків».

5.3. Автономні джерела інформування про свою діяльність та зв'язку з нею

5.3.1. Корпоративна пошта

Юридична клініка має постійну корпоративну неперсоналізовану електронну пошту Klinika.hnuvs@gmail.com, якою вона регулярно користується.

Зараховано 1 бал

5.3.2. Власне інтернет-представництво

Юридична клініка не має власного сайту або сторінки у соцмережах.

Бал не зараховано

Рекомендації:

1) створити на сайті ХНУВС http://univd.edu.ua/ ***сторінку про діяльність юрклініки ХНУВС, регулярно оновлювати інформацію про свою діяльність. Бажано, щоб Сторінка включала в себе інформацію про: керівництво клініки, форми, напрями та графік роботи, контактну інформацію, студентів-клініцистів тощо***

2) створити сторінку юридичної клініки ХНУВС у соцмережах, наприклад у Facebook. на доступних зовнішніх ресурсах ЮК

3) розглянути можливість розмістити інформацію про юридичну клініку ХНУВС на сайті партнерів (ОМС, центри БПД тощо) і регулярно наповнювати його інформацією про проведені заходи.

Прикладом з системи МВС щодо інформаційного висвітлення роботи юридичної клініки на сайті свого вишу є юридичні клініки Національної академії внутрішніх справ. Вони мають де-факто автономний портал для широкого інформування відвідувачів сайту про свою діяльність з переходом одразу з головної сторінки сайту: https://www.naiau.kiev.ua/yuridichni-kliniki-(nadannya-pravovoyi-dopomogi)/ При цьому окремі актуальні новини юридичних клінік додатково публікуються на головному порталі новин НАВС.

5.3.3. Корпоративний номер телефонного зв’язку

Юридична клініка використовує номер телефону деканату +38057-739-88-00

Зараховано 1 бал

Рекомендація: визначити форму існування окремої телефонної лінії для юридичної клініки, міської чи найпоширенішого мобільного оператора регіону.

5.4. Інформування про послуги юридичної клініки

У приміщенні юридичної клініки, в якому здійснюється прийом клієнтів, розміщена інформація про графік чергувань консультантів юридичної клініки, положення про її діяльність тощо.

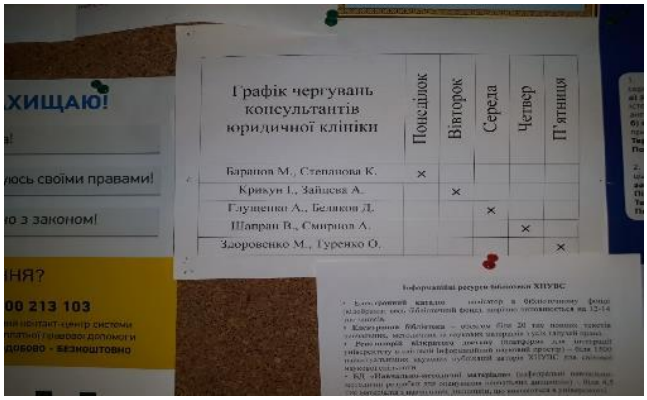

Фото інформаційних стендів в юридичній клініці

Зараховано 1 бал

Рекомендація: посилити інформативність стендів юридичної клініки, не використовувати стенди для неактуальної інформації.

6. Бонусний показник. Інтегрованість у місцеві спільноти, які впроваджують права людини

Юридична клініка ХНУВС на час моніторингу не веде активної співпраці з місцевими громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування. Активна співпраця з одним із місцевих народних депутатів припинилася влітку.

Рекомендації для посилення цього напряму діяльності:

- ***побудова співпраці на паралельних інформаційних засадах (впровадження усіх природних форм співпраці, перехід від регулярності до постійної системності заходів співпраці; зрозумілі і ненадмірні форми документообігу співпраці, системне висвітлення спільних заходів на усіх ресурсах юридичної клініки; взаємне висвітлення спільних заходів),***
- ***розширення впливу юридичної клініки на розвиток місцевої громади,***
- ***започаткування співпраці з іншими регіональними юридичними клініками.***

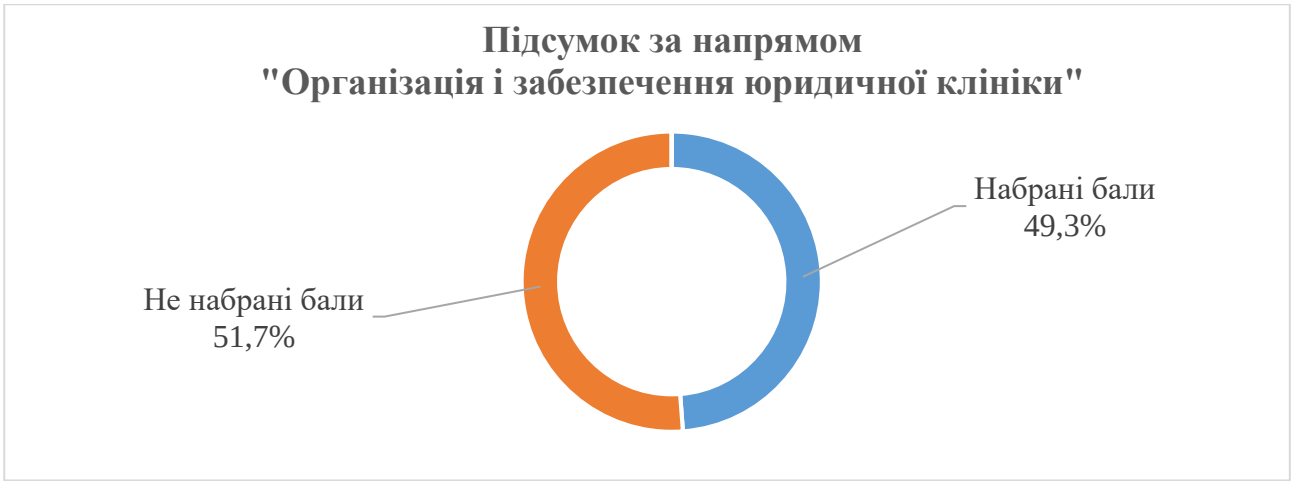

Набрано 17 балів

II. ВКЛЮЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

1. Навчальний курс юридичної клінічної освіти

1.1. Навчальний курс

Дослідження навчального плану Харківського національного університету внутрішніх справ, спілкування з координатором юридичної клініки показали, що окремий курс із юридичної клінічної освіти в даному закладі на період проведення моніторингу не передбачений. В університеті до 2015 року існувала практика викладання курсу «Основи юридичної клінічної практики» для студентів 2 курсу, що підтверджено навчальним планом 2013 року. Це було зумовлено загальним трендом приділення уваги юридичній клінічній освіті у вишах МВС того періоду. Останніми роками Асоціація спостерігає згортання цього руху при пасивному споглядданні юридичних клінік вишів МВС.

Наразі, в рамках інших дисциплін, які викладаються для студентів ХНУВС, можна знайти окремі теми, які передбачені п. 3.1.4. Стандартів діяльності АЮКУ (наприклад - складання проектів процесуальних документів (Дисципліна «Судове документування», «Цивільний процес»). Проте підтвердити, що ці курси пов'язуються викладачами ХНУВС із юридичною клінікою не видається можливим.

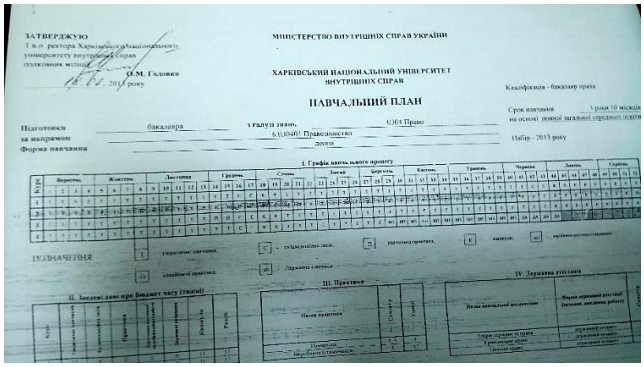

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

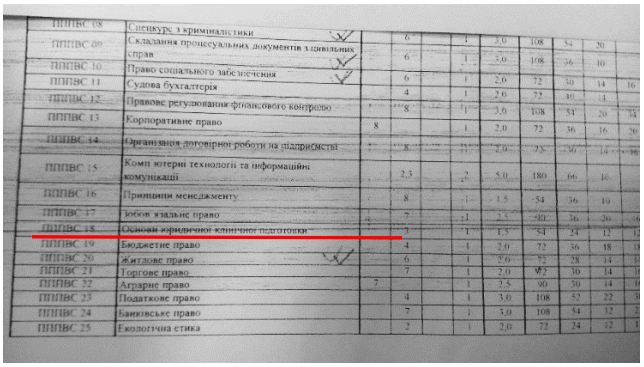

ППІВС 08	Спецкурс з криміналістики		6		1	3,0	108	54	20	
ППІВС 09	Складання процесуальних документів з цивільних справ		6		1	3,0	108	36	10	
ППІВС 10	Право соціального забезпечення		6		1	2,0	72	30	14	16
ППІВС 11	Судова бухгалтерія		4		1	2,0	72	30	14	
ППІВС 12	Правове регулювання фінансового контролю		8		1	3,0	108	54	20	
ППІВС 13	Корпоративне право	8			1	2,0	72	36	16	20
ППІВС 14	Організація договірної роботи на підприємстві		8		1	2,0	72	30	14	
ППІВС 15	Комп'ютерні технології та інформаційні комунікації		2,3		2	5,0	180	66	16	
ППІВС 16	Принципи менеджменту		8		1	1,5	54	36	10	
ППІВС 17	Зобов'язальне право		7		1,1	2,5	90	36	20	
ППІВС 18	Основи юридичної клінічної підготовки		5		1	1,5	54	24	12	
ППІВС 19	Бюджетне право		4		1	2,0	72	36	18	
ППІВС 20	Житлове право		6		1	2,0	72	28	14	
ППІВС 21	Торгове право		7		1	2,0	72	30	14	
ППІВС 22	Аграрне право	7			1	2,5	90	30	14	
ППІВС 23	Податкове право		4		1	3,0	108	52	22	
ППІВС 24	Банківське право		7		1	3,0	108	54	32	
ППІВС 25	Екологічна етика		2		1	2,0	72	24	12	

Витяг з навчального плану 2013 року

Бали не зараховуються

Рекомендації:

1. Асоціацією юридичних клінік України у 2014 році затверджено Стандарти діяльності АЮКУ. Третій Розділ цих Стандартів комплексно врегульовує питання викладання навчального курсу "Основи юридичної клінічної практики" для здобувачів вищої правничої освіти. Згідно п.3.1.3. – така дисципліна може бути вибіркової. Навчальний курс передбачає 3 змістових модулі:

Модуль 1. Загальні положення, етика і організація діяльності ЮК:

- ***Юридичні клініки: історія становлення та розвитку, їх мета і завдання.***
- ***Правове регулювання діяльності юридичних клінік та надання ними безоплатної правової допомоги в Україні.***
- ***Організаційна та управлінська модель юридичної клініки.***
- ***Діловодство та документування у юридичній клініці.***

- ***Професійна етика та корпоративна культура в діяльності юридичної клініки.***

Модуль 2. Юридичне консультування у діяльності ЮК:

- ***Психологічні особливості роботи з клієнтом у юридичних клініках.***
- ***Особливості проведення інтерв'ювання клієнта.***
- ***Аналіз справи та вироблення позиції у справі.***
- ***Консультування клієнта.***
- ***Складання правових експертних висновків та проектів процесуальних та інших документів.***
- ***Альтернативні способи вирішення правових спорів.***
- ***Представництво інтересів клієнта у суді, у органах державної влади та місцевого самоврядування, підприємствах, установах і організаціях.***

Модуль 3. Правопросвітня робота та інші напрями діяльності юридичних клінік.

- ***Зміст і форми правопросвітньої роботи юридичних клінік***
- ***Підготовка та проведення юридичною клінікою інтерактивних правопросвітніх занять за програмою "Практичне право"***
- ***Розгляд в юридичній клініці справ, що мають суспільний інтерес.***
- ***Підготовка юридичною клінікою звернень до Європейського суду з прав людини.***
- ***Інші теми роботи спеціалізованої юридичної клініки (з біженцями, з пацієнтами, із засудженими тощо).***

Рекомендований обсяг навчальної дисципліни – 2-3 кредити.

2. Разом з тим, метою закріплення цих модулів у Стандартах є не стільки впровадження курсу як такого, скільки – фактичне отримання здобувачами вищої правничої освіти (студентами чи курсантами) знань та навичок, на які спрямований цей курс. Таким чином, означеної мети можна досягнути за рахунок більшої інтеграції окремих тем в рамки вивчення тих дисциплін, які вже включені до навчальних планів Університету. Приклад такої успішної інтеграції можна побачити у звіті моніторингу юридичної клініки Прикарпатського факультету НАВС.

3. Рекомендуємо розглянути можливість ініціювання на рівні НАВС системного включення юридичної клінічної освіти до навчального процесу:

- ***окремий курс як дисципліна вільного вибору;***
- ***модулі/теми у інших дисциплінах, напр.: юридична деонтологія, юридична етика, адвокатура, теми, які пов'язані із питаннями спілкування правоохоронців із населенням, процесуальні дисципліни тощо.***

4. Додатковою можливістю для розвитку юридичної клінічної освіти в Університеті може стати запровадження сертифікатної програми для студентів. Метою якої буде отримання студентами практичних навичок у Юридичній клініці та видачу сертифікату при випуску з університету. Сертифікат, в подальшому, стане додатковою перевагою для випускників на

ринку праці. Студенти, залучені до Юридичної клініки через Сертифікатну програму зможуть забезпечити більш системну її роботу.

2. Викладання курсу юридичної клінічної освіти

2.1. Факт викладання курсу юридичної клінічної освіти

Клінічний курс відсутній.

Бали не зараховуються

Рекомендація: залучати до викладання тем (модулів) означеного вище навчального курсу "Основи юридичної клінічної практики" – в тому числі, якщо такі теми (модулі) викладатимуться в рамках інших дисциплін – викладачів кураторів, які безпосередньо залучені до роботи юридичної клініки. Це забезпечить більшу практичну спрямованість та змістовність навчання запропонованим темам.

2.2. Залученість викладача курсу юридичної клінічної освіти

Клінічний курс відсутній.

Бали не зараховуються

Рекомендовано при включенні до навчального плану окремого курсу та/або включення окремих тем до інших дисциплін покладати викладання цих тем на представників юридичної клініки (або теми читатиме керівник або координатор юридичної клініки, або основний викладач курсу може бути залучений як викладач-куратор юрклініки). Залучення викладачів до юридичної клініки забезпечить більш ефективну її роботу.

2.3. Бонусний показник. Інтерактивні методики при викладанні курсу

Клінічний курс відсутній.

2.4. Бонусний показник. Додаткові заняття із студентами юридичної клініки

Зі слів студентів і координатора, у юридичній клініці регулярно проводяться заняття зі студентами-консультантами, як особисто координатором так і запрошеними представниками правничої професії, за такою тематикою: методика проведення судового засідання, питання консультування та інтерв'ювання клієнтів. Однак, відсутні підтвердження проведення такої роботи.

Рекомендуємо систематизувати (через тематику й документування) практику різноманітних інтерактивних занять та конкурсів, а також знайти шляхи їх впровадження у загальний навчальний процес університету. Безпосереднє спілкування з координатором юридичної клініки зумовлює рекомендацію викладачам-кураторам юрклініки пройти системне навчання комплексу інтерактивних технологій та їх застосування у правничих заняттях.

3. Практика на базі юридичної клініки

3.1. Згідно Положення про юридичну клініку ХНУВС визначено, що юридична клініка використовується як база для проведення практики студентів та курсантів

старших курсів. Це підтверджується наявними у Юридичній клініці характеристиками про проходження виробничої практики студентами та курсантами.

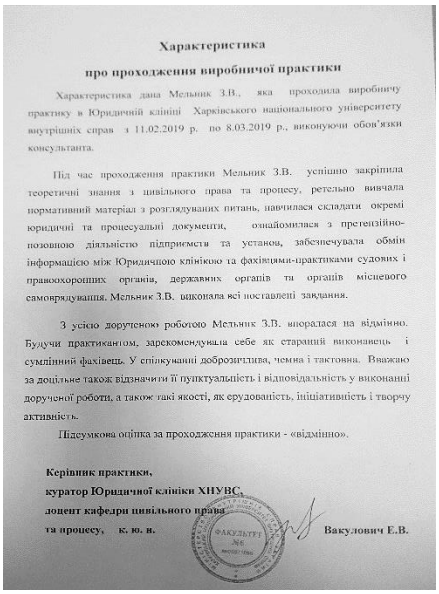

Характеристика

про проходження виробничої практики

Характеристика дана Мельник З.В., яка проходила виробничу практику в Юридичній клініці Харківського національного університету внутрішніх справ з 11.02.2019 р. по 8.03.2019 р., виконуючи обов'язки консультанта.

Під час проходження практики Мельник З.В. успішно закріпила теоретичні знання з цивільного права та процесу, ретельно вивчала нормативний матеріал з розглядуваних питань, навчилася складати окремі юридичні та процесуальні документи, ознайомилася з претензійно-позовною діяльністю підприємств та установ, забезпечувала обмін інформацією між Юридичною клінікою та фахівцями-практиками судових і правоохоронних органів, державних органів та органів місцевого самоврядування. Мельник З.В. виконала всі поставлені завдання.

З усією дорученою роботою Мельник З.В. впоралася на відмінно. Будучи практикантом, зарекомендувала себе як старанний виконавець і сумлінний фахівець. У спілкуванні доброзичлива, чемна і тактовна. Вважаю за доцільне також відзначити її пунктуальність і відповідальність у виконанні дорученої роботи, а також такі якості, як ерудованість, ініціативність і творчу активність.

Підсумкова оцінка за проходження практики - «відмінно».

Керівник практики,
куратор Юридичної клініки ХНУВС,
доцент кафедри цивільного права
та процесу, к. ю. н. **Вакулович Е.В.**

Характеристика студента про проходження практики у ЮК

Зараховується 1 бал

3.2. Бонусний показник. Юридична клінічна практика

Юридична клінічна практика (зарахування в якості практики роботи студентів в юридичній клініці) в Харківському національному університеті внутрішніх справ не здійснюється.

Зарахування практики в юридичній клініці мотивує студентів до роботи, робить їх більш відповідальними і практично орієнтованими під час роботи у юридичній клініці. Для якісної оцінки роботи студента, необхідно забезпечити документування його досягнень в процесі роботи у юридичній клініці та сформувати чіткий перелік завдань, що має виконати студент за період роботи у юридичній клініці.

4. Зарахування навчального навантаження за роботу в юридичній клініці

Робота в юридичній клініці (участь у наданні юридичних консультацій, у проведенні правопросвітніх занять, проведення додаткових (факультативних) занять в юридичній клініці) не зараховується у навчальне навантаження залучених викладачів-кураторів.

При наявності у координатора юридичної клініки навчального навантаження у вигляді практики студентів та направлення до юридичної клініки, здійснюється зарахування у навчальне навантаження викладача близько 9 годин за керування практикою одного студента. Так протягом 2018-2019 н.р. практику проходило 8 студентів (зараховано 70 годин) під керівництвом координатора юридичної клініки. Така інформація зазначається у індивідуальних планах і звітах викладача.

Відповідно до Наказу від 25.09.2018 року №533 про затвердження «Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних

працівників ХНУВС», робота координатора юридичної клініки в юридичній клініці ХНУВС зараховується як виховна робота з курсантами (студентами, слухачами). Відповідно до вихідних даних для розрахунку рейтингу науково-педагогічного працівника за 2018-2019 навчальний рік координатора юридичної клініки, такий вид роботи оцінюється у кількості 5 балів.

Отже, можна зробити висновок, що хоча формально до навчального навантаження викладачів-кураторів робота в юридичній клініці не зараховується, така діяльність впливає на рейтинг науково-педагогічного викладача ХНУВС та стимулювання його діяльності.

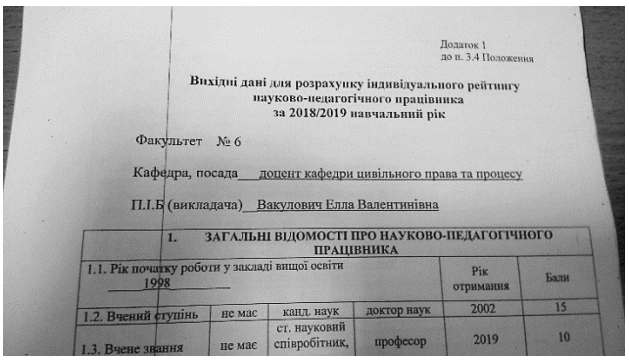

Додаток 1
до п. 3.4 Положення

Вихідні дані для розрахунку індивідуального рейтингу науково-педагогічного працівника за 2018/2019 навчальний рік

Факультет № 6

Кафедра, посада доцент кафедри цивільного права та процесу

П.І.Б (викладача) Вакулович Елла Валентинівна

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА					
1.1. Рік початку роботи у закладі вищої освіти 1998				Рік отримання	Бали
1.2. Вчений ступінь	не має	канд. наук	доктор наук	2002	15
1.3. Вчене звання	не має	ст. науковий співробітник,	професор	2019	10

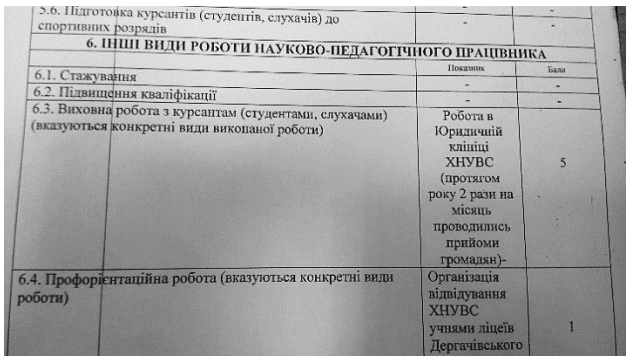

5.6. Підготовка курсантів (студентів, слухачів) до спортивних розрядів	-	-
6. ІНШІ ВИДИ РОБОТИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА	Показник	Бали
6.1. Стажування	-	-
6.2. Підвищення кваліфікації	-	-
6.3. Виховна робота з курсантам (студентами, слухачами) (вказуються конкретні види виконаної роботи)	Робота в Юридичній клініці ХНУВС (протягом року 2 рази на місяць проводились прийоми громадян)-	5
6.4. Профорієнтаційна робота (вказуються конкретні види роботи)	Організація відвідування ХНУВС учнями ліцеїв Дергачівського	1

Витяг з розрахунку рейтингу координатора Юридичної клініки ХНУВС
Зараховано 2 бали з 4 можливих

Рекомендації:

1) визначити форми обліку та зарахування роботи у юридичній клініці до навчального навантаження для викладачів. Такий крок зробить юридичну клініку більш ефективною, вагомою на кафедрах факультету, а навчальний процес на кафедрах практично орієнтованим.

2) Стандарти діяльності юридичних клінік України містять такі рекомендації щодо норм навчального навантаження науково-педагогічних та інших фахівців у галузі права:

- ***за кожну виконану з їх допомогою юридичну консультацію — дві години консультацій (позааудиторні заняття);***
- ***за кожне проведене з їх методичною допомогою та участю в правопросвітньому занятті — одну годину консультацій (позааудиторні заняття),***
- ***за кожне додаткове навчальне заняття із студентами юридичної клініки — одну годину практичного заняття (аудиторні заняття).***

3) за керування практикою — десять годин навчального навантаження за кожний тиждень практики (позааудиторні заняття).

4) При цьому важливо одночасно встановлювати форми обліку такої діяльності. Рекомендується це завдання покладати на керівника юридичної клініки, який перед навчальним роком може подати план залучення викладачів-кураторів з кафедр університету (факультету), а після завершення навчального року – персоналізований звіт, заснований на документації юридичної клініки.

5) Рекомендуємо при плануванні та обліку навчального навантаження за керування практикою в юридичній клініці розглядати представників юридичної клініки як одночасно представників навчального закладу та бази практики.

Набрано 3 бали

III. ЮРИДИЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ В ЮРИДИЧНІЙ КЛІНІЦІ

1. Систематичність юридичного консультування в юридичній клініці

Як свідчать дані обліку консультацій, юридична клініка ХНУВС працювала у напрямі консультування переважно співпрацюючи з приймальнею місцевого народного депутата. Протягом лютого - грудня 2018 року прийоми були менше 1 раз на місяць, у лютому, червні-липні, жовні-грудні 2018 року – двічі щомісяця. Тобто регулярність консультування підтверджена.

Загальна кількість справ за 2018 рік – 35 консультацій. Загальна кількість задіяних студентів – 16. Тобто на 1 студента припадає приблизно 2 справи на рік при нормі 3 згідно моніторингового інструменту.

Зараховано 1 бал з 3 можливих

Рекомендуємо при плануванні кількості роботи у консультуванні враховувати персональну задіяність студентів, для цього розширювати способи залучення клієнтів, практикувати різні організаційні форми (планування консультації на вирішення двома студентами, нові галузі консультування, додаткові приймальні тощо).

2. Документальне забезпечення діяльності юридичної клініки з юридичного консультування

2.1. Журнал обліку звернень клієнтів

Журнал обліку звернень клієнтів не ведеться, але існує список громадян з юридичного консультування який де-факто виконує подібну контрольну функцію.

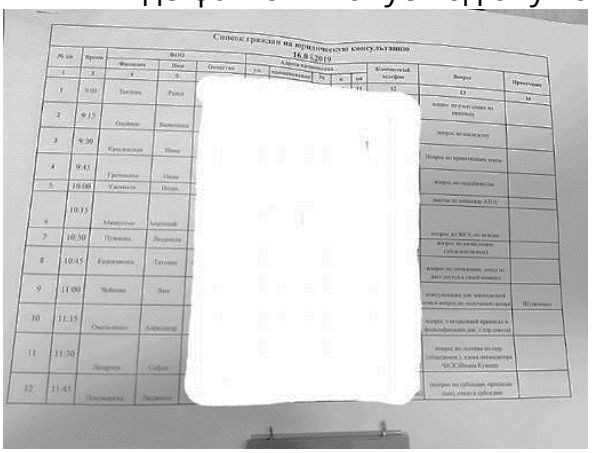

Фото графіку надання консультацій у депутатській приймальні

Відмічаємо потребу суттєво змінити підхід до обліку консультування.

Бал не зараховано

2.2. Архів завершених справ.

В матеріалах архіву справи не є архівовані за датою чи клієнтом, таким чином монітори не мали змоги знайти співвідношення справ відповідним клієнтам, що звертилися за консультацією.

Справи юридичної клініки ХНУВС допускають лише з’ясування прізвища студента, який їх готував, причому зроблене олівцем. Це далеке від стандартів Асоціації.

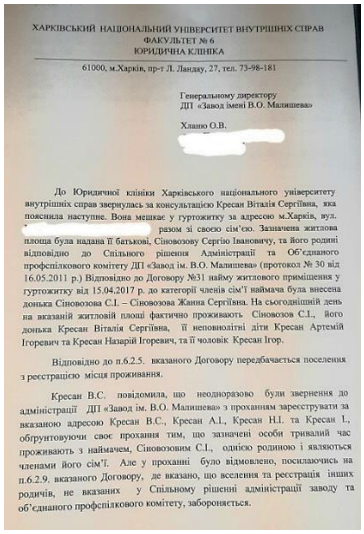

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ № 6
ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

61000, м.Харків, пр-т Л. Ландау, 27, тел. 73-98-181

Генеральному директору
ДП «Завод імені В.О. Малишева»
Хлапю О.В.
[redacted]

До Юридичної клініки Харківського національного університету внутрішніх справ звернулась за консультацією Кресан Віталія Сергіївна, яка повідомила наступне. Вона мешкає у гуртожитку за адресою м.Харків, вул. [redacted] разом зі своєю сім'єю. Зазначена житлова площа була надана її батькові, Сіновозову Сергію Івановичу, та його родині відповідно до Спільного рішення Адміністрації та Об'єднаного профспілкового комітету ДП «Завод ім. В.О. Малишева» (протокол № 30 від 16.05.2011 р.) Відповідно до Договору №31 найму житлового приміщення у гуртожитку від 15.04.2017 р. до категорії членів сім'ї наймача була внесена донька Сіновозова С.І. – Сіновозова Жанна Сергіївна. На сьогоднішній день на вказаній житловій площі фактично проживають Сіновозов С.І., його донька Кресан Віталія Сергіївна, її неповнолітні діти Кресан Артемій Ігоревич та Кресан Назарій Ігоревич, та її чоловік Кресан Ігор.

Відповідно до п.6.2.5. вказаного Договору передбачається поселення з реєстрацією місця проживання.

Кресан В.С. повідомила, що неодноразово були звернення до адміністрації ДП «Завод ім. В.О. Малишева» з проханням зареєструвати за вказаною адресою Кресан В.С., Кресан А.І., Кресан Н.І. та Кресан І., обґрунтовуючи своє прохання тим, що зазначені особи тривалий час проживають з наймачем, Сіновозовим С.І., одією родиною і являються членами його сім'ї. Але у проханні було відмовлено, посилаючись на п.6.2.9. вказаного Договору, де вказано, що вселення та реєстрація інших родичів, не вказаних у Спільному рішенні адміністрації заводу та об'єднаного профспілкового комітету, забороняється.

Фото сторінки з паперового архіву

Бал не зараховано

Форми роботи з архівом справ вирішуються кожною юридичною клінікою на власний розсуд, проте неефективний архів блокує загальну якісну роботу юридичної клініки. Рекомендуємо розглянути та адаптувати під свої потреби один із підходів: електронний архів за прізвищем клієнтів (детальніше див. звіт моніторингу Університету митної справи та фінансів), онлайн-архів, що поєднує облік звернень та надані консультації (детальніше див. звіт моніторингу НУ "Одеська національна юридична академія").

2.3. Друковані консультації

Друковані консультації наявні в архіві, але без належного покажчика для пошуку. Консультації з типових питань проводяться усно студентами за заздалегідь підготовленими правовими оглядами. Також у деяких консультаціях замість самого правового висновку наявний складений процесуальний документ.

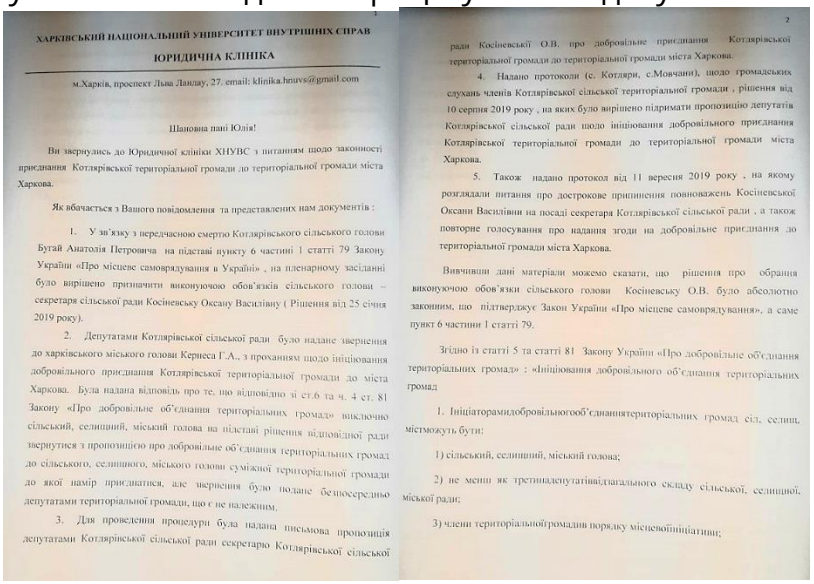

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

м.Харків, проспект Льва Ландау, 27. email: klinika.hnuvs@gmail.com

Шановна пані Юліє!

Ви звернулись до Юридичної клініки ХНУВС з питанням щодо законності приєднання Котлярівської територіальної громади до територіальної громади міста Харкова.

Як вбачається з Вашого повідомлення та представлених нам документів :

1. У зв'язку з передчасною смертю Котлярівського сільського голови Бугай Анатолія Петровича на підставі пункту 6 частини 1 статті 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» , на пленарному засіданні було вирішено призначити виконуючою обов'язків сільського голови – секретаря сільської ради Косіневську Оксану Василівну (Рішення від 25 січня 2019 року).

2. Депутатами Котлярівської сільської ради було надане звернення до харківського міського голови Кернеса Г.А., з проханням щодо ініціювання добровільного приєднання Котлярівської територіальної громади до міста Харкова. Була надана відповідь про те, що відповідно зі ст.6 та ч. 4 ст. 81 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» виключно сільський, селищний, міський голова на підставі рішення відповідної ради звертутися з пропозицією про добровільне об'єднання територіальних громад до сільського, селищного, міського голови суміжної територіальної громади до якої намір приєднатися, але звернення було подане безпосередньо депутатами територіальної громади, що є не належним.

3. Для проведення процедури була надана письмова пропозиція депутатами Котлярівської сільської ради секретарю Котлярівської сільської

2

ради Косіневській О.В. про добровільне приєднання Котлярівської територіальної громади до територіальної громади міста Харкова.

4. Надано протоколи (с. Котляри, с.Мовчани), щодо громадських слухань членів Котлярівської сільської територіальної громади , рішення від 10 серпня 2019 року , на яких було вирішено підримати пропозицію депутатів Котлярівської сільської ради щодо ініціювання добровільного приєднання Котлярівської територіальної громади до територіальної громади міста Харкова.

5. Також надано протокол від 11 вересня 2019 року , на якому розглядали питання про дострокове припинення повноважень Косіневської Оксани Василівни на посаді секретаря Котлярівської сільської ради , а також повторне голосування про надання згоди на добровільне приєднання до територіальної громади міста Харкова.

Вивчивши дані матеріали можемо сказати, що рішення про обрання виконуючою обов'язки сільського голови Косіневську О.В. було абсолютно законним, що підтверджує Закон України «Про місцеве самоврядування», а саме пункт 6 частини 1 статті 79.

Згідно із статті 5 та статті 81 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» : «Ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад

1. Ініціаторамидобровільногооб'єднанняте риторіальних громад сіл, селищ, містможуть бути:

1) сільський, селищний, міський голова;

2) не менш як третинадепутатіввідзагального складу сільської, селищної, міської ради;

3) члени територіальної громадив порядку місцевоїініціативи;

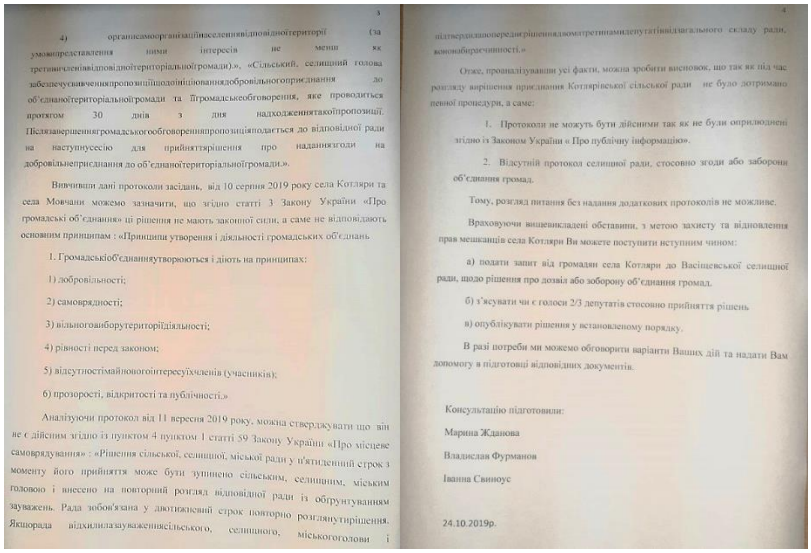

Фото консультації

Бал не зараховано

Підхід, який рекомендується Асоціацією щодо форм консультування:

1) правова інформація або правова консультація (перший тип передбачає лише коротку відповідь типу витягу із законодавства, зазначення якого органу повноваження зачіпає питання клієнта, надання шаблонного (типового) договору тощо; другий вже має елемент правового аналізу, висновку щодо групи норм аналізу практики тощо). Обидва типи консультування надаються друковано;

2) залежно від потреби до правової консультації може додаватись правовий або процесуальний документ, складений до конкретної справи (не шаблонний). Процесуальний документ – документ щодо звернення до суду. Правовий документ – будь-яке інше звернення, акт, протокол, договір у справі. Такий документ не складає окремого типу консультації і готується як додаток до архіву;

3) у випадку представництва інтересів клієнтів процесуальних документів може бути декілька. Усі води додаються до архіву справ. Юридична клініка самостійно визначає форму обліку таких типів правової допомоги.

В будь-якому разі варто у журналі та/або у архіві справ мати зрозуміле зазначення типу юридичного консультування.

2.4. Погодження консультацій з викладачем-куратором

Відмітки про перевірку викладачем консультації юридичної клініки ХНУВС не мають.

Можливо це пояснюється тим, що в юридичній клініці ХНУВС фактично веде діяльність тільки один викладач-куратор (координатор).

В будь-якому разі критерій перевірки викладачем надто важливий, щоб залишати його без документального підтвердження.

Бал не зараховано

Юридичній клініці рекомендується передбачити погодження кураторами друкованих консультацій та процесуальних документів (позовні заяви, скарги), які розроблено студентами та надаються клієнтам.

2.5. Відповідність кількості консультацій у анкеті юридичної клініки

В анкеті юридичної клініки ХНУВС була зазначена кількість 90 консультацій.

За календарний 2018 рік кількість наданих консультацій дорівнювала 35. Проте із спілкування з координатором було з'ясовано, що анкета до реєстру Асоціації була заповнена неуважно і кількість консультацій рахувалась за 2018/2019 навчальний рік – в такому випадку кількість наданих консультацій – 92, співпадає зі з зазначеними в анкеті.

Зараховано 1 бал

2.6. Бонусний показник. Розрізнення у облікових документах різних форм правової допомоги.

У зв'язку з тим, що облік наданих консультацій не ведеться за вимогами Асоціації, в облікових документах немає можливості розрізнити різні форми правової допомоги.

Рекомендація АЮКУ полягає у введенні спеціальної позначки у документах про облік правової просвіти – правова інформація чи консультація надана клієнтові. Ці дані вимагається і у щорічній звітності. Варто впровадити цей механізм також у загальний організаційний документ.

2.7. Бонусний показник. Безпосередній захист прав клієнтів

Такої практики юридична клініка ХНУВС немає. Наближеною формою, яка була продемонстрована з практики юридичної клініки є супроводження практики адміністративного вирішення триваючого правового спору одного з клієнтів, де юридична клініка протягом року готувала кілька звернень від клієнта до державного органу, кожного разу враховуючи оновлення даних з позицією цього органу. Де-факто ця практика є представництвом інтересів та заслуговує поширення.

Вдала практика: юридична клініка ХНУВС інколи практикує підтримку адміністративного провадження клієнтів з органами влади, тим самим забезпечуючи юридичний супровід поза вимогами адвокатської монополії.

Рекомендується розвивати цей напрям, широко висвітлюючи його результати в жанрі історій успіху. За результатами наявних досягнень пропонується узгодити з інформаційним менеджером АЮКУ формат та підготувати публікацію/ї у ЗМІ.

Водночас, варто пам’ятати, що безпосередній правозахист лише доповнює напрям юридичного консультування, рекомендації щодо якого надані у цьому розділі.

3. Якість юридичного консультування у юридичній клініці

3.1. Бонусний показник. Перевірка наданих консультацій

Було проаналізовано підготовлені консультації у архіві справ юридичної клініки ХНУВС. Вони зазвичай бувають двох видів: підбірка інформації з юридичного питання, або процесуальний документ, підготовлений для клієнта.

Така структура і підхід не вітається Асоціацією. Кожна підготовлена консультація має містити зміст звернення, детальний огляд юридичного рішення/роз'яснення з посиланням на законодавство, варіанти можливого вирішення з описом їхніх переваг та складностей.

3.2. Бонусний показник. Дотримання рекомендованих процедур інтерв'ювання та консультування

Було відвідано дві комунікації з клієнтами. Перша стосувалась отримання інформації у справі, друга вже була за результатами підготовленої консультації.

Варто відмітити, що консультанти вели себе досить впевнено, з командним розподілом ролей. Задавали уточнюючі запитання, вели записи.

Аспекти, які можна покращити у підходах до консультування цієї юридичної клініки (рекомендації):

1) ***більше уваги приділити встановленню психологічного контакту, розповісти про принцип конфіденційності та умови надання консультацій в юридичній клініці;***
2) ***після інтервіювання варто переказати коло отриманої інформації та уточнити очікування клієнта;***
3) ***при консультації варто використовувати просту термінологію, а юридичні терміни пояснювати. Навіть підготовлену консультацію варто проводити з етапами встановлення психологічного контакту.***

Набрано 2 бали

IV. ПРАВОПРОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ В ЮРИДИЧНІЙ КЛІНІЦІ

1. Систематичність та різноманітність правопросвітньої роботи юридичної клініки

Правова просвіта ще не стала регулярним і різноманітним напрямом у юридичній клініці ХНУВС. Якість організації та проведення правопросвітнього заняття під час моніторингу 24.10.2019 року надає можливість зробити висновок, що такі заняття дійсно проводяться, проте не документуються.

Зараховано 1 бал

Рекомендація: розглянути можливість запровадження (активізації) та обов'язкового документування таких форм правопросвітньої роботи з цільовими групами, як: розміщення консультацій у місцевих ЗМІ, періодичні правопросвітні виступи на радіо або телебаченні; запис та поширення відеоблогів або роликів із соціальних питань, правопросвітні заняття та зустрічі з громадянами.

Рекомендуємо також приділяти більшої уваги інноваційним формам типу street law (див. детальні розробки Асоціації з цього питання: https://legalclinics.in.ua/biblioteka/pravova-prosvita/). Напрацювання щодо прав людини в школах варто опублікувати і використовувати у подальшій безпосередній правовій просвіті.

2. Документальне забезпечення правопросвітньої роботи юридичної клініки

2.1. Документація юридичної клініки про заходи безпосередньої роботи з аудиторією

Документація забезпечення правопросвітньої роботи юридичної клініки ХНУВС не ведеться.

Бал не зараховано

2.2. Документація юридичної клініки про заходи дистанційної роботи з аудиторією

Документація забезпечення дистанційної правопросвітньої роботи юридичної клініки ХНУВС не ведеться.

Бал не зараховано

Рекомендація: вести документацію, яка дозволить оцінити безпосередню правопросвітню роботу з аудиторією (графіки або журнали проведення заходів, журнали рецензування занять з зазначенням типу заходу, наприклад, зустріч, заняття, тощо, його тему та дату проведення)

Рекомендація: розвинути форми заходів дистанційної правопросвіти: впровадити блоги, відео, консультації у публіцистичному стилі тощо.

Дистанційні форми правопросвітніх заходів на відміну від безпосередніх занять не підтверджуються графіками. Їх найефективніша форма – копії матеріалів (наприклад, публіцистичних статей у ЗМІ) та повідомлення про їх проведення на інтернет-ресурсах.

3. Якість організації заходів правової просвіти юридичної клініки

3.1. Перевірка і допомога викладача-куратора у підготовці правопросвітнього заняття.

Із спілкування зі студентами юридичної клініки та огляду робочих матеріалів правопросвітнього заняття стало зрозуміло, що викладач-куратор досліджує матеріали заняття перед його проведенням та вносить до нього корективи.

Фотодоказ не наводимо, адже продемонстровані матеріали були робочі і не оформлені до публікації.

Зараховано 1 бал

Рекомендація: відсутність обліку правопросвітніх заходів не сприяє демонстрації всього обсягу роботи, яку проводить координатор. Варто зберігати ці матеріали, мати зручну форму пов'язування розроблених занять з роботою викладача куратора.

3.2. Механізм формування достатньої компетентності студентів юридичної клініки до проведення правопросвітніх занять

3.2.1. Щорічне системне навчання для студентів підготовці та проведенню правопросвітніх занять

Окремого навчання правопросвіті після скасування клінічного спецкурсу немає. Водночас зі спілкування зі студентами після проведеного заняття помітна попередня робота координатора з ними. Це відбувається шляхом групових бесід і корегування розроблених матеріалів. Проте інструмент моніторингу передбачає виставлення балу за документальне підтвердження навчання і засновується на потребі робити цю підготовку системною, а також з причин того, що також документально непідтверджені показники 3.1 та 3.2.2 оцінені балом зі слів – цей показник вирішено не зараховувати.

Бал не зараховано

3.2.2. Механізм апробації правопросвітніх занять перед їх проведенням

Зі спілкування з координатором юридичної клініки та студентами стало зрозуміло, що після підготовки первинного правопросвітнього заняття воно обговорюється у юридичній клініці. На цьому обговоренні координатор та студенти планують шляхи його оптимізації. Формально це не документується, проте поза розумним сумнівом вважаємо, що механізм апробації існує.

Зараховано 1 бал

4. БОНУСНИЙ ПОКАЗНИК. Якість занять правової просвіти юридичної клініки.

Під час моніторингу учасники групи відвідали правопросвітнє заняття для ліцеїстів м. Харкова щодо прав дитини, а також природи конфліктів та шляхів їх вирішення. Заняття супроводжувала викладач-куратор. Під час заняття використовувався інформаційний метод, ігрові елементи у вигляді вікторини, форми зворотнього зв'язку.

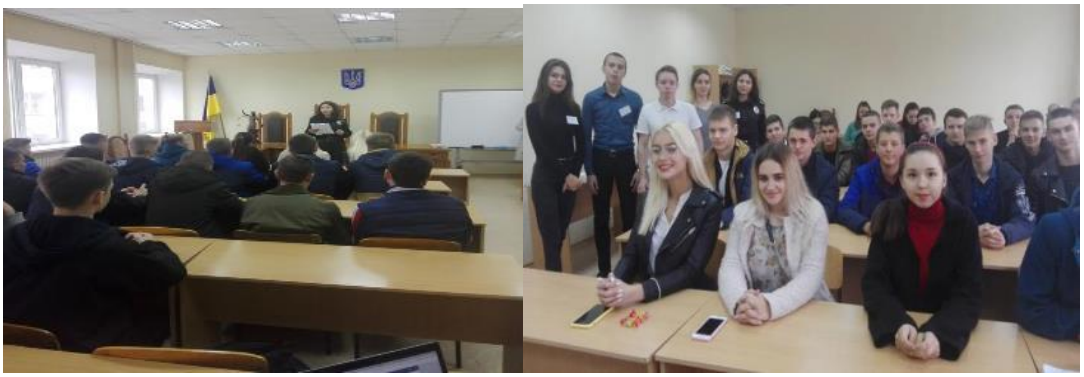

Фото з правопросвітнього заняття

Рекомендація: розширювати портфель методів, зокрема інтерактивних, навіть інформативні елементи подавати у формі ігор, широкого залучення аудиторії до обговорення. Перелік і опис інтерактивних методів та готові до застосування сценарії занять можливо завантажити у рубриці "Правова просвіта" у бібліотеці на сайті Асоціації юридичних клінік України.

Набрано 3 бали

ВИСНОВОК МОНІТОРИНГУ
АСОЦІАЦІЯ ЮРИДИЧНИХ КЛІНІК УКРАЇНИ
ОБСЄ
Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проектів в Україні
Юридична клініка Харківського НУВС
2019
Організація і забезпечення юридичної клініки
49.3%
Включення юридичної клінічної освіти у навчальний процес
30%
Юридичне консультування в юридичній клініці
25%
Правопросвітня діяльність в юридичній клініці
37.5%
ЮРИДИЧНА КЛІНІКА БАЗОВОГО РІВНЯ
35,5%
Основні рекомендації моніторингу:
1. Запровадити Стандарти асоціації щодо обліку консультування та правової просвіти.
2. Впровадити спеціалізовані напрями роботи, які відповідають спеціалізації поліції.
3. Відпрацювати алгоритми доступу клієнтів до юридичної клініки з врахуванням пропускного режиму.
4. Будувати проактивну інформаційну політику.
Пояснення щодо оцінювання та детальніші рекомендації можуть бути надані за зверненням до Асоціації: as.lc.ukraine@gmail.com